

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
ผู้วิจัย นางจิรัฐกร ฌุจรัสสิ ปริญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาคอร์วและสังคม)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์อ่ำไพรัตน์ อักษรพรหม (2) อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆจร
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความต้องการการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (2) พัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (3) ประเมินรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ขั้นตอนการวิจัยมี 5 ระยะดังนี้ (1) วิเคราะห์สถานการณ์และศึกษาความต้องการส่งเสริมสุขภาพจิตในครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (2) สร้างรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (3) ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิต (4) ดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบที่สร้างขึ้น (5) ประเมินผลรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพจิต

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงได้แก่ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จำนวน 30 คน ผู้ปกครองจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว แบบประเมินความสุขและแบบประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว ทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92, 0.90 และ 0.96 ตามลำดับ รูปแบบที่ใช้ในการส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่สร้างขึ้นคือ (1) แผนการจัดกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กและเยาวชนจำนวน 8 แผนได้แก่ ความเข้าใจ พ่อของฉัน แม่ที่แสนดี ความแตกต่างของคน ความรู้สึกและประสบการณ์ในอดีต การมองข้อดีของตนเอง และจุดมุ่งหมายในชีวิตซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีเป้าหมายให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพื่อเข้าใจตนเองและผู้อื่นจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีมีความสุขและนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (2) แผนการจัดกิจกรรมกลุ่มสำหรับผู้ปกครองจำนวน 6 แผนได้แก่ เข้าใจวัยรุ่น เปิดใจให้กัน สื่ออย่างไรให้ใจเป็นสุข บทบาทการเป็นพ่อแม่ ครอบครัวของฉันและแผนที่ความสุขซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีเป้าหมายให้ผู้ปกครองได้เปิดใจและมีการทบทวนบทบาทตนเองส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจตนเองและเข้าใจเด็กจนนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว สถิติที่ใช้ทดสอบคือ Wilcoxon W test

จากการประเมินเบื้องต้นพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการทำหน้าที่ครอบครัวในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 40 และผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่สร้างขึ้นทั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนรวมทั้งกลุ่มผู้ปกครองมีคะแนนความสุขและสัมพันธภาพในครอบครัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ การส่งเสริมสุขภาพจิต ครอบครัว เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

Thesis title: The Development of Family Mental Health Promotion among Juvenile Delinquents Model

Researcher: Mrs. Jirungkoon Nuttharungsri; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development);

Thesis advisors: (1) Ampairat Aksomprom, Associate Professor; (2) Dr. Nitipat Mekkachorn; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) study the needs for development of a model for mental health enhancement of the families of juvenile delinquents; (2) develop a model for mental health enhancement of the families of juvenile delinquents; and (3) evaluate the model for mental health enhancement of the families of juvenile delinquents. This research comprised five following steps: (1) analysis of current situation and study the needs for mental health enhancement of the families of juvenile delinquents; (2) development of a model for mental health enhancement; (3) try-out with the developed model for mental health enhancement; (4) undertaking activities based on the developed model; and (5) evaluation of the developed model for mental health enhancement.

The research sample consisted of 30 juvenile delinquents and 20 parents, all of which were obtained by purposive sampling. The employed research instruments included a scale for assessment of family duty performance, a happiness assessment scale, and a family relationship assessment scale with the Cronbach alpha coefficients of .92, .90, and .96 respectively. The developed model for mental health enhancement of the families of juvenile delinquents comprised (1) eight activity plans for children and youths, namely, Confided Thoughts, My Father, My Extremely Nice Mother, People's Difference, Past Feelings and Experiences, Considering One's Good Points, and Purposes of Life, all of which were aimed at enabling children to gain learning to understand oneself and others leading to transforming oneself into a better person with happiness and good relationships with family members; and (2) six group activity plans for parents, namely, Understanding Adolescents, Open up the Mind for Each Other, How to Communicate for Mental Happiness, Roles of Parents, My Family, and Happiness Map, all of which were aimed at enabling parents to open up their minds and review their own roles resulting in parents gaining understanding of oneself and their children leading to the creation of good family relationship. The employed statistics for testing was the Wilcoxon W test.

From preliminary evaluation, it was found that parents were satisfied with carrying out their family duty at the moderate level (40 percent), and research findings indicated that the sample group participating in the activities based on the developed model, including children, youths and parents increased their happiness scores and family relationship scores significantly at the .01 level.

Keywords: Mental health enhancement, Family, Juvenile Delinquent